nieuws

BioForum: “Extreme administratie-overlast is niet in verhouding”

nieuws

Volgens BioForum, de Vlaamse sectororganisatie voor biologische landbouw, stapelen de frustraties zich op rond de administratieve inefficiëntie in de sector. De administratieve rompslomp bij kleine bioboeren is volgens de sectororganisatie extreem en niet in verhouding. “Koester onze bioboeren en maak ze het leven niet onnodig moeilijk”, klinkt de boodschap.

3 FEBRUARI 2025

Jozefien Verstraete

Lees meer over:
bio
BioForum
administratieve rompslomp
beleid

Met een recent voorbeeld van onduidelijke communicatie over de biovoortzettingspremie duidt Ann Jamart, landbouwadviseur bij BioForum het sentiment dat momenteel heerst in de sector. Sinds de invoering van het nieuwe GLB wordt de biovoortzettingspremie gegeven als een ‘top-up’ op de basisinkomensteun voor duurzaamheid (pijler 1). De biovoortzettingspremie is een financiële ondersteuning die in het kader van het GLB In Vlaanderen wordt toegekend aan landbouwers die reeds biologisch werken en deze werkwijze willen voortzetten. De voortzettingspremie binnen de top-up wordt alleen uitbetaald als het totaalbedrag van alle subsidies via de rechtstreekse betalingen minstens 400 euro bedraagt. Dit om de administratieve lasten voor de overheid te beperken bij kleinere bedragen. “Onder meer de ecoregelingen rond mechanische onkruidbestrijding en het verhogen van het organisch koolstofgehalte van bouwland worden door bijna alle bioboeren op hun boerderij toegepast, zo geraken ze meestal eenvoudig aan dat minimumbedrag”, duidt Jamart.
In december kregen echter veel kleine bioboeren een brief of mail die stelde dat ze geen rechtstreekse inkomenssteun kregen omdat ze de som van 400 euro niet haalden. “We kregen veel telefoontjes van ongeruste boeren. Ze voerden nochtans wel ecoregelingen uit, maar ze telden zo te zien niet mee om hun top-up te krijgen”, aldus Jamart. “Ook onze Facebookgroep werd overspoeld met verontwaardigde boeren.”

Toen BioForum het probleem onderzocht bleek dat communicatie vanuit het Agentschap Landbouw en Zeevisserij niet helder genoeg was waardoor verwarring ontstond. “Er werd in de communicatie niet gezegd dat de ecoregelingen pas eind april volgend jaar uitbetaald worden. Daardoor werden deze maatregelen nog niet in de totale som verrekend”, aldus Jamart. “Eens de ecoregelingen ook in de som opgenomen zijn, zouden de bioboeren vermoedelijk wel aan de 400 euro geraken en uitbetaald worden. Toen we de betrokken boeren deze verduidelijking doorgaven was voor velen de frustratie nog groter. ‘Waarom zeggen ze dat dan niet en maken ze ons zo ongerust?’, was hun antwoord.”
Om zo’n heftige reacties uit te lokken draait het duidelijk voor bioboeren niet om die ene brief. De brief blijkt een druppel te zijn de reeds overlopende emmer. “Er heerst een cumulatie van frustraties”, duidt Jamart. “Bioboeren ervaren een onevenwicht tussen hun inspanningen voor de biodiversiteit en bodemvruchtbaarheid, en de complexiteit om daar vergoed voor te worden via de verzamelaanvraag.”

> **Sommige biowerkwijzes krijg je administratief via de verzamelaanvraag niet uitgelegd**
>
> An Jamart - Landbouwadviseur BioForum

Onevenwicht tussen inspanningen en lage premies

De administratieve overlast bij kleine bioboeren is volgens Jamart extreem en niet in verhouding. De complexiteit zit hem vaak in het feit dat bioboerderijen of pluktuinen een grote diversiteit aan teelten hebben, met soms meerdere kortere teelten na elkaar om hun consument te voorzien van plukverse producten. “Die diversiteit vindt plaats op een kleine oppervlakte met een heel uitgekiend teeltplan waarbij ze proberen de bodem zoveel mogelijk bedekt te houden”, zodus Jamart. “Bioboeren hebben het gevoel dat de overheid niet snapt hoe hun bedrijven in elkaar zitten en daar ook weinig begrip voor tonen als hun aanpak afwijkt van het gemiddelde Vlaamse landbouwbedrijf.”
Als voorbeeld dat het administratieve systeem nog verschillende gebreken voor deze bioboerderijen en pluktuinen vertoont, haalt Jamart de verschillende VLM-boetes aan die bioboeren vorig jaar in hun bus kregen. In Vlaanderen geldt er een verplichting om vanggewassen in te zaaien na een vroege oogst en moeten landbouwers in gebiedstype 2 en 3 sowieso ook een bepaald percentage van hun akkerland inzaaien met vanggewassen. “Vanaf een strook of bed op de akker vrijkomt, wordt dit ook gedaan door bioboeren”, duidt Jamart. “Maar omdat dit niet over een heel perceel gaat, krijg je dit administratief in de verzamelaanvraag niet uitgelegd. Er bestaat geen code die aangeeft dat het maar om een stuk van het perceel gaat, waardoor ze volgens de administratie hun verplichtingen niet nakomen. Hierdoor hebben veel bioboeren boetes van VLM gekregen, die hun mogelijke premies ruimschoots overtreffen. “We hadden dit probleem vorig jaar al aangekaart maar er werd geen oplossing gevonden omdat dit een uitklaring tussen Departement Landbouw en Omgeving vereiste wat onder het vorige bestuur niet mogelijk was”, aldus Jamart. “We hopen dat dit nu wel mogelijk is en men de billijkheid van de boetes herbekijkt vooral omdat de meeste bioboeren wel in de feiten die vanggewassen inzaaien.”

Reportage

Startende bioboer wordt gestraft bij eerste verzamelaanvraag: "Meteen sanctie, zonder waarschuwing"

13 DECEMBER 2024

Error bij verzamelaanvraag

Met de komst van het nieuwe GLB in 2023 zijn er al heel wat aanpassingen gebeurd. Zo kan de biovoortzettingspremie nu ook gecombineerd worden met heel wat ecoregelingen en agromilieumaatregelen. Ook creëerde de overheid twee nieuwe codes die gebruikt kunnen worden in de verzamelaanvraag voor groenten in de pluktuinen en sierteelt. Maar de administratieve complexiteit blijft in stand.
“Heel wat kleinschalige bioboeren krijgen nog steeds zodanig veel blokkerende foutmeldingen als ze hun verzamelvraag willen indien dat ze het na de zoveelste poging opgeven. “Hierdoor gaan heel wat inspanningen en tijd verloren”, vertelt Jamart. “Sinds de nieuwe Europese biowetgeving in voege ging kan je als bioboer ook enkel gecertificeerd worden als je ook een verzamelaanvraag indient. Voor die boeren die geen biopremies willen en enkel een verzamelaanvraag invullen in functie van certificatie, moet een eenvoudigere manier gecreëerd worden.”
Zoals veel gangbare boeren of andere ondernemers dat doen, kunnen ze nochtans ook een accountant inschakelen om hun verzamelvraag in te vullen. “Maar de premies voor de kleine bedrijven zijn echter zo laag dat de kosten voor een boekhouder tien keer hoger zouden uitvallen”, duidt Jamart.
“Als je alle inspanningen van de kleinschalige boeren samentelt, dan kom je nochtans aan een zeer mooie meerwaarde voor de Vlaamse biodiversiteit, het landschap en het milieu”, klinkt het. Volgens BioForum zijn deze boeren, die bijna allemaal direct aan de

consument verkopen, “het uithangbord en het enige contact dat veel consumenten hebben met de landbouw”. “Koester ze dus, en maak ze het leven niet onnodig moeilijk”, klinkt de boodschap.

Oplossing

BioForum pleit voor een ander systeem bij de verzamelaanvraag voor kleinschalige bioboeren. De sectororganisatie schuift een forfaitair systeem als mogelijke oplossing naar voren, gelijkaardig aan hetgeen in Wallonië wordt gehanteerd. “Dit voorstel deden we ook voor het GLB van start ging in 2023, maar de controle bleek toen een knelpunt”, aldus Jamart. “Ondertussen werd de controleplicht voor de conditionaliteit voor kleine boerderijen tot 10 hectare geschrapt. Dit kwam tot stand na de boerenprotesten, om overregulering in te perken. De helft van de Vlaamse bioboerderijen is kleiner dan vijf hectare en wordt al gecontroleerd voor hun bio-certificatie. Dit maakt wellicht de baan vrij om ook in Vlaanderen met een forfaitair systeem te werken bij kleinschalige boerderijen.”

Of de subsidies via het forfaitair systeem dan vooraf aan de maatregelen toegekend moeten worden aan de biolandbouwers, daar is men bij BioForum nog niet aan uit. In dat geval zou de overheid minder controle hebben op wie de maatregelen ook effectief heeft uitgevoerd en of dit correct werd gedaan. Concreet werd het systeem nog niet uitgewerkt bij BioForum, maar daar zal de organisatie nu werk van maken.

nieuws

Na Duitsland roepen nu ook Frankrijk en EVP op tot "massale regelgevingspauze" in EU

27 JANUARI 2025

Administratieve vereenvoudiging voor iedereen

BioForum legde de klachten voor aan het kabinet van minister Brouns. “De communicatie over de niet-uitbetaling van premies zal bekeken worden en ook de problematiek met de vanggewassen wordt bekeken”, aldus Jamart. “Er is wel bereidheid om te kijken op welke manier men binnen de huidige regels kan zorgen voor vlotter verloop van de verzamelaanvraag, maar ten gronde zal er op dit moment niets veranderen aan het premiesysteem.”

De woordvoerder van Vlaams minister van Landbouw Jo Brouns laat nog weten dat administratieve vereenvoudiging voor alle landbouwers hoog op de agenda staat. “Elke landbouwer zou vlot zijn verzamelaanvraag moeten kunnen invullen, dat blijft voor iedereen het streefdoel en daar werken we momenteel aan”, klinkt het. “In de nieuwe Europese context zijn er ondertussen ook nieuwe mogelijkheden tot administratieve vereenvoudiging. Verder staan we zeker open voor dialoog over concrete zaken waar mensen tegenaan botsten. Over het forfaitair systeem kunnen we nog geen verdere informatie geven zolang er nog geen uitwerking is.”

Uitgelicht

Krijgen landbouwers binnenkort "recht op een vergissing"?

nieuws

Minister van Binnenlands Bestuur Hilde Crevits (cd&v) wil ‘het recht op vergissing’ in Vlaamse wetgeving gieten. Dit houdt in dat mensen kleine, onopzettelijke fouten moge...

22 JANUARI 2025

Lees meer

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |